

'Ons hart gaat sneller kloppen'

Wat wordt de plaats van farmaceutische zorg in de geïntegreerde eerste lijn? VWS ontwikkelt met betrokkenen een toekomstvisie, maar zorgverleners weten de oplossing eigenlijk al: in elke wijk een multidisciplinaire samenwerking tussen apotheker, huisarts en wijkverpleegkundige.

'Hoewel we een periode met verliezen achter de rug hebben, is iedereen het erover eens dat een complete apotheek in de wijk behouden moet blijven.

Dicht bij de huisarts, zodat zorg in samenhang kan worden gegeven. Het moeten geen uitgifteposten worden.'

Marijke 't Hart, Christel Groot Zevert en Anke van der Salm zijn bijeen gekomen in de spreekkamer van Apotheek Floriande in het gelijknamige gezondheidscentrum in Hoofddorp. Marijke is bestuurder van de Gezondheids-

centra Haarlemmermeer, Christel is de beherend apotheker in Floriande en Anke beheert de DagNacht Apotheek in Alphen aan den Rijn.

Contact is snel gegroeid

'De apotheek in gezondheidscentrum Floriande is in 2005 opengegaan,' vertelt Marijke 't Hart. 'De huisartsen waren aanvankelijk niet zo blij met een apotheek in het gezondheidscentrum. Dat is snel veranderd. In korte tijd groeide het contact met de apotheker

en de apotheek-assistentes en nu is de rol van de apotheek in dit centrum niet meer weg te denken'. Anke van der Salm sluit daarop aan: 'Ook in Alphen aan de Rijn zijn de contacten met de huisartsen en de wijkverpleegkundigen uitstekend. We organiseren de zorgverlening echt rond de patiënt, in gezamenlijke zorgprogramma's.'

Een lage drempel

De kracht van samenwerking komt niet alleen tot uiting in gezamenlijke zorg-

en van zorgverlening'

programma's. Christel Groot Zevert: 'De apotheek heeft voor de patiënt een lage drempel. Onder de noemer "service" kunnen mensen met veel vragen bij ons aankloppen, dat past uitstekend in de visie dat de patiënt veel meer moet deelnemen in het zorgproces. Hij krijgt hier dezelfde instructie als bij de praktijkondersteuner van de huisarts. De zorgverleners weten elkaar goed te vinden, de lijnen zijn heel kort er is veelvuldig direct en persoonlijk overleg, wat een gezamenlijke betrokkenheid creëert in de zorg voor de patiënt. Dat geldt trouwens ook voor de samenwerking met fysiotherapeuten, diëtisten, podotherapeuten en met thuiszorg. Dat zit bij ons allemaal onder één dak.'

Concentratie op zorg

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Pharmacie, de KNMP, stimuleert uitdrukkelijk de multidisciplinaire samenwerking. Apothekers concentreren zich meer en meer op het verlenen van farmaceutische zorg en juist de multidisciplinaire samenwerking maakt het mogelijk dat apothekers hun kennis nog beter in kunnen zetten voor de patiënt. De organisatie pleit hiernaast voor een gezonde bekostiging van zorgtaken van

Anke van der Salm, Christel Groot Zevert en Marijke 't Hart (v.l.n.r.) in de apotheek Floriande in het gezondheidscentrum in Hoofddorp. (Fotografie: Studio Oostrum)

apothekers. Want: kan 't er allemaal uit, is de vraag? Marijke, Christel en Anke geven aan dat het een moeilijke keuze is. 'Moet je dan apotheken sluiten en uitgifteposten openhouden? Of moeten we zorg en logistiek scheiden? De grootste kostenpost is het personeel, terwijl de inzet van de medewerkers bepalend is voor de waardering van de klant. Opschaling en minder personeel vinden wij dus niet de oplossing. Met wat meer efficiency, wat minder waarneming en een iets hogere bijdrage van zorgverzekeraars, lukt het om kostendekkend te draaien. Dan behouden we het face to face-contact, geven we inhalatie-instructie en doen we de medicatiebeoordeling.'

LVG in bestuurlijk overleg

Inmiddels heeft het ministerie van VWS een bestuurlijk overleg opgezet voor de farmaceutische zorg in de eerstelijns. In dit overleg moeten de aanbevelingen uitgewerkt worden van de verkenner Reibestein en Rinnooy Kan. Zij hebben in opdracht van VWS aanbevelingen voor de extramurale farmaceutische zorg beschreven. Naast de KNMP, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, patiëntenorganisaties, industrie en farmaceutische groothandel, is de LVG voor het bestuurlijk overleg uitgenodigd. LVG-voorzitter Ella Vogelaar en Marijke 't Hart, als voorzitter van de LVG-werkgroep Farmacie, nemen eraan deel. De KNMP zal onder andere samen met de LVG de toekomstvisie

op de farmaceutische zorg in een geïntegreerde eerste lijn formuleren en mogelijkheden onderzoeken om deze zorg te financieren.

Betrokken en enthousiast

Wat zijn belangrijke elementen in die toekomstvisie? 'Dat is toch de combinatie van huisarts, apotheker en wijkverpleegkundige, bij voorkeur in elke wijk aanwezig. De huisarts en apotheker zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorgprogramma's. Tevens kunnen hierbij fysiotherapeuten en diëtisten betrokken zijn. De apothekers en huisartsen nemen daarnaast deel aan het farmacotherapeutisch overleg. Dat kan overal over gaan, van wondverzorging in samenwerking met de wijkverpleegkundige tot en met palliatieve zorg. De wijkverpleegkundige is vooral de "verlengde arm" die het meeste contact heeft met patiënten thuis.' Is de apotheker dan hierop voorbereid? 'Jazeker, de opleiding is veranderd, de Vereniging van Jonge Apothekers loopt warm voor de nieuwe rol van de apotheker en de patiënt is een betrokken en enthousiaste apotheker snel gaan waarderen.'

Aanvaardbare kosten

'Op veel plaatsen groeit deze nieuwe invulling van farmaceutische zorg. Ons hart gaat sneller kloppen van zorgverlening. De logistiek is hieraan dienstbaar: een robot bezorgt de medicijnen aan tafel waar de assistente het gesprek met de patiënt voert. Ze hoeft niet op te staan en behoudt tijdens de terhandstelling het contact met de cliënt. Dat dit tegen aanvaardbare vergoedingen moet gebeuren, begint ook door te dringen. Een enkele zorgverzekeraar sluit hierover al convenanten. We zijn dus op de goede weg. Laten we het kind niet met het badwater weggooien.'

Kees Kommer

DagNacht Apotheek

De DagNacht Apotheek in het Rijnland Ziekenhuis is een van de acht vestigingen van de Samenwerkende Apotheken Alphen e.o. Het is een eerste lijns voorziening die is gevestigd naast de poliklinieken en hij wordt beheerd door apotheker Anke van der Salm. Deze apotheek fungeert daarnaast als dienstapotheek voor de andere vestigingen en de regio rondom Alphen aan den Rijn. De acht apotheken vormen samen met de huisartsen en fysiotherapeuten het "Model Alphen" dat vorig jaar de Achmea Eerstelijns Innovatieprijs won.